

Міністерство освіти і науки України
Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти»
Департамент науки і освіти Харківської обласної військової адміністрації
Національна академія педагогічних наук України
Північно-Східний науковий центр Національної академії наук
України і Міністерства освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди (Україна),
кафедра освітології та інноваційної педагогіки
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)
Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби (Україна)
Кардіфський університет Метрополітан (Велика Британія)
Вестмінстерський університет (Велика Британія)
Європейський інститут безперервної освіти (Словацька Республіка)
Педагогічний інститут Чендуського університету (Китайська Народна Республіка)
Університет імені Неджметтіна Ербакана (Туреччина)
Інститут публічного адміністрування при Університеті Миколаша Ромеріса (Литва)
Центр музично-освітньої майстерності (Париж, Франція)

МАТЕРІАЛИ

**VII Міжнародної науково-практичної конференції
«ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
ВИЩОЇ І СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ
ВИКЛИКІВ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА»
«PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL PROBLEMS OF
HIGHER AND SECONDARY EDUCATION IN THE CONDITIONS
OF MODERN CHALLENGES: THEORY AND PRACTICE»
(м. Харків, 16 – 18 березня 2023 року)**

**Харків
2023**

Вітчінкіна К. О.	
Форми підготовки фахівців із графічного дизайну у КНР: аналіз міжнародних та національних освітньо-професійних програм.....	700
Voinarovskiy Andrii, Nikolaieva Iryna	
The main stages of a child's physiological adaptation to school.....	702
Волчукова В. М., Тіщенко О. М.	
Особливості розвитку виконавських вмінь та навичок у майбутніх хореографів в процесі вивчення дисципліни «практикум з виконавської діяльності хореографа».....	705
Галатюк М. Ю.	
Спортивний стиль життєдіяльності студентів як показник якості функціонування системи фізичного виховання у закладах вищої освіти.....	708
Гармаш С. В.	
Актуальні проблеми системи вищої освіти України в умовах сучасних викликів..	710
Гончаренко О. М.	
ChatGPT і навчання.....	711
Гончарова О. М.	
Структура іншомовної комунікативної компетентності.....	713
Го Цзянькунь	
Особливості комунікативної взаємодії з молодшими школярами в процесі опанування художніх технік.....	715
Гусакова О. О.	
Використання педагогічної фасилітації під час викладання іноземних мов.....	717
Гутник Д. Д., Кін О. М.	
Формування безпечного освітнього середовища як наукова проблема.....	719
Давидова Ж. В.	
Застосування методів проблемного навчання в підготовці фахівців медичного профілю.....	720
Дворник О. М.	
Концептуалізація поняття «складні життєві обставини» в освітньому середовищі.....	722
Деденєв О. Ю.	
Визначення ефективності традиційного трудового навчання щодо формування громадянської відповідальності учнів 5-9 класів.....	724
Денисова С. П.	
Individualization of the process of learning and education in foreign language lessons.....	726
Доброносова Ю. Д.	
Концептуальні засади викладання філософських курсів у закладах вищої освіти.....	728
Долматова М. П.	
Формування професійної компетентності студентів немовних ВНЗ у процесі вивчення іноземних мов.....	732

відповідність будівлі вимогам нормативно-правових актів, які регулюють питання безпеки будівництва; наявність протипожежного та евакуаційного обладнання; організація правильної системи вентиляції, освітлення тощо).

2. Психологічну безпеку: створення позитивного психоемоційного клімату, забезпечення підтримки та допомоги учасникам освітнього процесу, профілактика і попередження проявів булінгу, мобінгу, дискримінації, насильства тощо в колективі.

3. Здоров'язбережувальну безпеку: дотримання санітарно-гігієнічних вимог утримання приміщень, споруд, території ЗВО, контроль за якістю харчування, питної води.

4. Інформаційну безпеку: проведення в закладах вищої освіти заходів із захисту інформації, безпечного використання цифрових технологій та кібербезпечної поведінки, наявність захисту від кібератак і розсилок спаму, оновлення програмного забезпечення, збереження даних у захищеному від доступу місці [1; 2; 4].

Отже, безпечне освітнє середовище закладу вищої освіти, яке висуває низку вимог для комфортного навчання, проживання, діяльності та спілкування суб'єктів освітнього процесу, виступає фактором повноцінного розвитку особистості й ефективної професійної підготовки майбутнього фахівця.

Список використаних джерел

1. Братко М. Структура освітнього середовища вищого навчального закладу. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія: Педагогічні науки*. Кіровоград, 2015. Вип. 135. С. 67–72.

2. Кабацька Олена. Формування здоров'язбережувального освітнього середовища в класичних університетах: історія, теорія, практика: монографія. Харків: Новий курс, 2020. 382 с.

3. Кін О. М. Система формування національної самосвідомості студентської молоді в процесі громадської діяльності : дис. ... д-ра пед. наук.: 13.00.07. Харків, 2021. 525 с.

4. Ярошинська О. О. Теоретичні і методичні засади проектування освітнього середовища професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи: автореф. дис ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Умань, 2015. 544 с.

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ МЕДИЧНОГО ПРОФІЛЮ

Давидова Ж. В.

кандидат педагогічних наук, доцент,

здобувач наукового ступеня доктора педагогічних наук,

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди,
м. Харків, Україна

Важливим завданням вищої медичної освіти є навчання майбутніх фахівців медичної галузі самостійно здобувати нові знання, що актуалізує проблему формування у студентів указанного профілю інформаційної компетентності. Формуванні цієї компетентності вимагає застосування проблемних методів навчання (PBL).

Реалізація проблемного навчання може здійснюватися на основі розробленого клінічного сценарію, експериментальних або клінічних лабораторних даних, світлин, газетних статей, статей з наукового журналу, реального або симуляційного пацієнта, родинного дерева, що відображає спадкову хворобу.

Для реалізації кейсів у освітньому процесі запроваджуються інноваційні симуляційні технології з використанням програмного забезпечення. Симулятивне навчання в медичній освіті надає можливість студентам набувати клінічного досвіду в контрольованому безпечному середовищі без ризику для пацієнта. Існують різноманітні симулятивні інструменти: симуляційний пацієнт, віртуальний пацієнт, статичні чи інтерактивні симуляційні моделі, тренажери, екранні симулятори, ігри тощо.

Збирання історії хвороби та клінічне міркування є складним процесом, що включає вміння опитування, спілкування, міжособистісної взаємодії, професійні знання, пізнання та метапізнання. Симулятори є новою стратегією медичної освіти, що дає можливість студентам повторювати певні сценарії стільки разів скільки потрібно, робити помилки, учитися на помилках, розмірковувати, отримувати відповідний зворотній зв'язок, рефлексувати та вдосконалювати клінічні навички без ризику для пацієнтів [1]. Віртуальний пацієнт є стандартизованим програмним забезпеченням, що дає змогу симулювати реальні клінічні сценарії від найбільш розповсюджених клінічних випадків до критичних ситуацій. Віртуальний пацієнт надає можливість студентам у такий спосіб навчатися у віртуальних сценаріях таких клінічних випадків, із якими складно взаємодіяти у реальному житті.

Проблемне навчання за допомогою кейс-технологій здійснюється в декілька етапів:

Крок 1 – визначення та пояснення незнайомих термінів, представлених у сценарії.

Крок 2 – визначення проблеми для обговорення; студенти можуть мати різні погляди на проблеми, але всі необхідно враховувати.

Крок 3 – «Мозковий штурм» для обговорення проблеми (проблем), пропонування можливих пояснень на основі попередніх знань; студенти спираються на знання один одного та визначають області неповних знань.

Крок 4 – перегляд кроків 2 і 3 та організація пояснення попередніх рішень.

Крок 5 – формулювання цілей навчання; група досягає консенсусу щодо цілей навчання, узгоджених із викладачем.

Крок 6 – індивідуальне навчання (усі студенти збирають інформацію, пов'язану з кожною навчальною метою).

Крок 7 – група ділиться результатами індивідуального навчання (студенти визначають свої навчальні ресурси та діляться своїми результатами); викладач, який є тьютором та модератором, перевіряє навчання і може оцінювати групу [2].

Проблемне навчання є ефективним у підготовці здобувачів вищої медичної освіти та має низку переваг перед традиційними методами навчання. Воно базується на принципах теорії навчання дорослих, сприяє підвищенню мотивації студентів, заохоченню їх до встановлення власних навчальних цілей і надання їм самостійності в ухваленні рішень у процесі навчання.

Список використаних джерел

1. Isaza-Restrepo, A., Gómez, M.T., Cifuentes, G. et al. The virtual patient as a learning tool: a mixed quantitative qualitative study. BMC Med Educ 18, 297 (2018). URL: <https://doi.org/10.1186/s12909-018-1395-8>

2. Wood DF. Problem based learning. BMJ. 2003 Feb 8;326(7384):328-30. doi: 10.1136/bmj.326.7384.328. PMID: 12574050; PMCID: PMC1125189

КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ПОНЯТТЯ «СКЛАДНІ ЖИТТЄВІ ОБСТАВИНИ» В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Дворник О. М.

здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Українська інженерно-педагогічна академія,
м. Харків, Україна

Захист прав дітей, соціальний захист їх, забезпечення повноцінного розвитку молодого покоління – проблема національного рівня, яку необхідно вивчати, розглядати й розв’язувати різними способами. Основною функцією кожної країни є соціальний захист дітей, особливо дітей, які опинились у складних життєвих обставинах. На фоні воєнних дій, економічних криз в Україні кількість дітей, які опинились або можуть опинитися у складних життєвих обставинах, збільшується постійно, разом із цим і навантаження на педагогічних працівників щодо соціально-педагогічного супроводу здобувачів освіти наростає. Тому визначення поняття «складні життєві обставини» потребує деяких уточнень з метою надання якісніших освітніх послуг учасникам освітнього процесу.

Поняття «складні життєві обставини» були і є предметом досліджень багатьох зарубіжних та вітчизняних науковців, таких як: Н. Басов, О. Безпалько, В. Галаганов, Н. Гусак, Н. Дмитришина, Г. Довбах, І. Жарук, І. Зверева, А. Зінченко, О. Караман, А. Капська, Г. Лактіонова, В. Литвиненко, О. Матіяш, Л. Мардахаєв, В. Назарук, Ю. Олифіренко, О. Панфілова, В. Петрочко, О. Пеша, Н. Романова, О. Рудяк, Ю. Швалба та інших учених.

Енциклопедично поняття «складні життєві обставини» трактується як соціальні, економічні, звичаєві, комунікаційні, вікові, медичні, родинні й інші проблеми та виклики, які людина не в змозі подолати самостійно й які спричиняють її соціальну дезадаптацію, випадання зі звичних соціальних систем [3]